

ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΔΥΣΟΙΩΝΟ ΜΕΛΛΟΝ (Ιούνιος 2007)

Συγγραφέας: ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΛΕΚΚΑΣ

Στο τέλος της δεύτερης και στις αρχές της τρίτης χιλιετίας, ένα αγωνιώδες ερώτημα τίθεται στον απλό πολίτη, στις κυβερνήσεις των κρατών και στην ανθρωπότητα γενικότερα. Πόσο ακόμα είναι δυνατόν ο πλανήτης Γη να φιλοξενεί τον άνθρωπο και να παρέχει τα βασικά αγαθά για την επιβίωσή του; Το ερώτημα αυτό δεν είναι ένας εξεζητημένος προβληματισμός διανοουμένων, όπως αυτό συνέβαινε πριν από μερικές δεκαετίες, αλλά μια καθολική αγχωτική και αμείλικτη πραγματικότητα που πρέπει να αντιμετωπισθεί.

Ανατρέχοντας στην ιστορία της Γης διαπιστώνεται ότι εκατομμύρια είδη ζώων και φυτών έχουν εμφανιστεί, ευδοκιμήσει και εξαφανιστεί αφήνοντας μόνο τα απολιθώματά τους να σηματοδοτούν με την παρουσία τους ολόκληρες χρονικές περιόδους. Η εμφάνισή τους ήταν το αποτέλεσμα βιολογικών εξελικτικών διαδικασιών που έγιναν με την επίδραση, για κάθε είδος χωριστά, ιδιαίτερων περιβαλλοντικών συνθηκών. Η εξαφάνισή τους ήταν αποτέλεσμα της διακοπής της ύπαρξης των ευνοϊκών αυτών συνθηκών εξαιτίας φυσικών διεργασιών που μεσολάβησαν και τις διαφοροποίησαν.

Διεργασίες στις οποίες όμως ελάχιστα ή καθόλου μετείχαν τα υπό εξαφάνιση είδη. Ο άνθρωπος, εκτός από το γεγονός ότι μεταξύ των εμβίων όντων κατέχει τη μοναδική θέση ως σκεπτόμενο ον, θα έχει και μία ακόμη μοναδικότητα, η οποία μέχρι τώρα δεν είχε συνειδητοποιηθεί στο βαθμό που θα έπρεπε. Θα είναι το μοναδικό ον, το οποίο θα εξαφανιστεί όχι από τις φυσικές διεργασίες του περιβάλλοντος, οι οποίες θα καταστήσουν αδύνατη τη διαβίωσή του πάνω στη γη, αλλά από τις ίδιες τις δραστηριότητές του, αν συνεχίσει με την ίδια ένταση και ρυθμό την αλόγιστη παρέμβασή του.

Τέτοιες δραστηριότητες είναι η εντατική εκμετάλλευση των ορυκτών πρώτων υλών και των ενεργειακών πηγών, η μόλυνση του εδάφους, του αέρα και του νερού, η

χωρίς προγραμματισμό χρήση της γης και η άστοχη παρέμβαση στις εξελισσόμενες φυσικές διεργασίες με αποτέλεσμα τη βίαιη αντίδραση της φύσης και την εκδήλωση φυσικών καταστροφικών φαινομένων.

Ουσιαστικά η εμφάνιση από τη δεκαετία του '70 κάποιων ευαίσθητων για την προστασία του περιβάλλοντος μοιάζει να μην είναι τίποτε άλλο, παρά η διαπίστωση μιας προαγγελθείσης εξαφάνισης του ανθρώπου που συνοδεύεται από σπασμωδικές κινήσεις αποφυγής ή καλύτερα απομάκρυνσης ενός τέτοιου γεγονότος.

Η αναστολή του είναι δυνατόν να γίνει με την αλλαγή νοοτροπίας των κυβερνήσεων των κρατών και των διεθνών οργανισμών, αλλά κυρίως με τη συνειδητοποιημένη περιβαλλοντική συμπεριφορά του απλού πολίτη.

Η πρώτη είναι δυνατόν να επιτευχθεί μέσα από μία διαφορετική αντίληψη με έντονα «αντιαναπτυξιακά» μέτρα, όπως τουλάχιστον ο όρος ανάπτυξη προσδιορίζεται σήμερα. Η δεύτερη μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τη γνώση απλών περιβαλλοντικών θεμάτων και αντικειμένων και στη συνέχεια από τη διαμόρφωση περιβαλλοντικής ατομικής ηθικής.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» στις 5 Ιουνίου 2007, σ. 14.